

การเชื่อมโยงความในการสนทนาแบบเป็นกันเอง
ระหว่างเพศชายและเพศหญิง
COHESIONS IN CASUAL CONVERSATION
BETWEEN MALES AND FEMALES

ชินจิตต์ อธิวรกุล
ดร. ศิริพร ปัญญาเมธีกุล

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างในการเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความของเพศชายและเพศหญิง และวิเคราะห์ว่าเพศของผู้สนทนาส่งผลต่อการเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความหรือไม่ สมมุติฐานในงานวิจัยนี้ คือ เพศหญิงมีแนวโน้มที่จะใช้กลไกเชื่อมโยงความมากกว่าเพศชาย จากผลวิเคราะห์พบว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความ คือ การอ้างถึง การแทนที่ การละ การใช้คำเชื่อม และการเชื่อมโยงคำ ดังนั้น เพศจึงไม่ส่งผลต่อการเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาการใช้กลไกเชื่อมโยงความของแต่ละเพศพบว่า ในการสนทนาระหว่างเพศ เพศชายเป็นผู้นำการสนทนา เพศชายชอบเปลี่ยนเรื่อง และสานต่อเรื่องที่ตนเองเป็นผู้เริ่มต้นสนทนาเป็นส่วนมาก และไม่สานต่อเรื่องที่เพศหญิงเป็นผู้เริ่มสนทนา ส่วนเพศหญิงเป็นผู้ตามและสนับสนุนการสนทนา รวมถึงสานต่อเรื่องที่อีกฝ่ายเป็นผู้เริ่มสนทนา

คำสำคัญ : เพศ การเชื่อมโยงความ การสนทนาแบบเป็นกันเอง

Abstract

The aims of this research are to analyze differences and similarities in the use of cohesive devices and to analyze whether gender affects the choice of cohesion. The hypothesis of this research is that females tend to use different types of cohesions more than males. The results reveal that both males and females use five types of cohesion: reference, substitution, ellipsis, conjunction, and lexicon cohesion. Therefore, it appears that gender does not affect

the choice of cohesion. However, when considering how the cohesion devices are applied in male-female conversations, males lead the conversations, change the topics of conversation, and continue topics which they have already introduced; but males do not continue topics which females introduce. Females support the conversation and participate in the conversation as followers. At the same time, females continue topics which other participants have introduced.

Keyword: Gender, Cohesion, and Casual conversation

บทนำ

ในการสนทนา ผู้สนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ความสนใจ เพื่อแบ่งปันเรื่องราวและประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ร่วมสนทนา อันได้แก่ เพื่อน สมาชิกในครอบครัว หรือคนที่ติดต่อกันด้วย ผู้สนทนาแต่ละฝ่ายอาจเห็นหน้ากัน เช่น การสนทนาระหว่างเพื่อนในที่ทำงาน การสนทนาระหว่างอาจารย์และนิสิตในชั้นเรียน หรือไม่เห็นหน้ากัน เช่น การสนทนาทางโทรศัพท์ การสนทนาผ่านทางห้องสนทนา (Chat room) นอกจากนี้ การสนทนายังแบ่งเป็นการสนทนาแบบเป็นทางการ (Formal conversation) และการสนทนาแบบไม่เป็นทางการ (Informal conversation) ซึ่งขึ้นอยู่กับความแตกต่างในการสนทนา 3 ประการ คือ วัตถุประสงค์ การกำหนดบทสนทนา และความเสมอภาคระหว่างผู้สนทนา (Thornbury; & Slade. 2006) สำหรับการสนทนาแบบเป็นทางการ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน ดำเนินไปตามบทที่กำหนดไว้ล่วงหน้า และผู้สนทนาไม่มีความเสมอภาคกัน เช่น การให้สัมภาษณ์ในรายการวิทยุมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเรื่องที่สนทนาไว้ก่อนการสัมภาษณ์ อีกทั้งยังมีผู้ดำเนินการสนทนาเป็นผู้กำหนดผลัด¹ ในการสนทนา หรือมีลำดับการพูดก่อน-พูดหลังของผู้สนทนา ส่วนการสนทนาแบบไม่เป็นทางการ ไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน การสนทนาส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ ความใกล้ชิด หรือความเป็นกันเองระหว่างคนในสังคม ไม่มีการกำหนดเรื่องที่สนทนา โดยอาจเป็นเรื่องทั่วไป หรือเรื่องที่เกิดขึ้นในขณะที่สนทนา เป็นต้น และไม่มีการระบุบทบาทของผู้สนทนา จึงทำให้ไม่มีผู้ใดควบคุมการสนทนา ผู้สนทนาแต่ละคนอาจเลือกที่จะพูดก่อนหรือหลังเพื่อแสดงการมีส่วนร่วมในการสนทนาได้อย่างอิสระ ยกตัวอย่างเช่น การสนทนาระหว่างเพื่อนในช่วงรับประทานอาหารกลางวันเป็นการสนทนาแบบไม่เป็นทางการ เนื่องจากไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเป็นการสนทนาเพื่อสร้างความสนิทสนมคุ้นเคย ไม่มีการกำหนดบทบาทของผู้สนทนาไว้ล่วงหน้า ผู้สนทนาไม่มีความเสมอภาคกัน จึงไม่มีผู้ใดควบคุมการสนทนา

¹ผลัด (Turn) คือ ช่วงในการพูดของผู้สนทนาแต่ละคนก่อนที่จะมีการเปลี่ยนตัวผู้พูด (ศิริพร ปัญญาเมธิกุล. 2546: 13)

ด้วยเหตุนี้ การสนทนาแบบไม่เป็นทางการหรือที่ทอร์นเบอร์รี่และสเลด (Thornbury; & Slade. 2006: 5) เรียกว่าการสนทนาแบบเป็นกันเอง (Casual conversation) นั้น มีความเป็นธรรมชาติมากกว่าการสนทนาแบบเป็นทางการ เนื่องจากไม่มีข้อกำหนดที่ตายตัว ผู้สนทนามีความเสมอภาคกัน เมื่อผู้สนทนาหนึ่งเรื่องอะไรได้ก็พูดขึ้นมาทันที จนทำให้อาจเกิดการพูดแทรกและพูดซ้อน และไม่มีการเรียงลำดับเรื่องที่จะพูดก่อน-หลัง ดังที่ทอร์นเบอร์รี่และสเลด (Thornbury; & Slade. 2006: 125) กล่าวว่าพลัดในการสนทนาแบบเป็นกันเองไม่เรียงเป็นลำดับ คู่ถ้อยคำ² ไม่เรียงต่อเนื่องกัน กล่าวคือ แม้ผู้สนทนาจะมีความเสมอภาคกัน แต่ความแตกต่างระหว่างผู้สนทนาอาจมีผลให้การสนทนามีความต่อเนื่องที่แตกต่างกัน ดังเช่นในการวิจัยของเวสต์ ลาซาร์ และการ์เซีย (West; Lazar; & Garcia. 1997: 134-135) พบว่าในการสนทนาการระหว่างเพศ เพศชายเป็นเพศที่มักเปลี่ยนเรื่องที่สนทนาเพียงฝ่ายเดียว ในขณะที่เพศหญิงเป็นเพศที่มักนำเรื่องที่สนทนามาขยายความ

จากงานวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยตั้งข้อสงสัยว่าถ้าผู้สนทนาที่มีเพศแตกต่างกัน ลักษณะความต่อเนื่องในการสนทนาของแต่ละเพศน่าจะมีทิศทางที่แตกต่างกันหรือไม่ วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้จึงเพื่อวิเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างในการเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความในการสนทนาแบบเป็นกันเองระหว่างเพศชายและเพศหญิง ทั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานว่าเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะใช้กลไกเชื่อมโยงความมากขึ้นดีกว่าเพศชาย เนื่องจากเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะพูดขยายความ และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมมากกว่าเพศชาย เพศหญิงจึงอาจเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความมากขึ้นดีกว่าเพศชาย ซึ่งทำให้เพศชายจะส่งผลต่อการเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความในการสนทนา

กลไกเชื่อมโยงความ

ฮัลลidayและฮาซัน (Halliday; & Hasan. 1976) นิยามว่าการเชื่อมโยงความ (Cohesion) คือ กระบวนการแสดงความต่อเนื่องของข้อความ ซึ่งอาจอยู่ในประโยคเดียวหรือการสนทนาเดียวกัน และการเชื่อมโยงความจะเกิดขึ้นได้เมื่อมีการตีความกลไกเชื่อมโยงความ (Cohesive elements) วิภา ฌานวังสะ (Chanawangsa. 1986) ศึกษากลไกเชื่อมโยงความในภาษาไทย โดยนำเกณฑ์การพิจารณาการเชื่อมโยงความของฮัลลidayและฮาซันมาประยุกต์ และค้นพบความแตกต่างในการเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความระหว่างกลไกเชื่อมโยงความในภาษาอังกฤษกับภาษาไทย ได้แก่ ภาษาไทยมีการใช้คำนามเป็นคำสรรพนาม (Pronominal used nouns) ภาษาไทยพบเพียงการแทนที่หน่วยอนุภาค และภาษาไทยไม่สามารถละกริยาในส่วนที่สองของโครงสร้างหลังคำเชื่อมได้ เพราะจะทำให้ผิดไวยากรณ์ อีกทั้ง ภาษาไทยไม่สามารถละคำคุณศัพท์ได้

²คู่ถ้อยคำ (Adjacency pairs) คือ ข้อความของผู้สนทนาที่เรียงต่อเนื่องกัน โดยข้อความในส่วนแรกจะเป็นเหตุให้เกิดข้อความในส่วนที่ตามมา เช่น การถามก่อให้เกิดการตอบ เป็นต้น (Sacks, Schegloff ; & Jefferson. 1978: 29)

ส่วนศิริพร ปัญญาเมธีกุล (2546) นำเกณฑ์การวิเคราะห์กลไกเชื่อมโยงความของฮัลลีย์และฮาซาน กับวิภา ฌาณวงศ์ ประยุกต์กับการศึกษาความต่อเนื่องของปฏิสัมพันธ์ในห้องสนทนาไทย โดยผลการศึกษ การเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความในห้องสนทนาทางอินเทอร์เน็ตไม่พบความแตกต่างในการใช้กลไกเชื่อมโยงความ เมื่อเปรียบเทียบกับการใช้กลไกเชื่อมโยงความในการสนทนาแบบเห็นหน้ากัน

จากการศึกษาการเชื่อมโยงความในงานวิจัยโดยทั่วไปพบกลไกเชื่อมโยงความ 5 กลไก ได้แก่ การ อ้างถึง การแทนที่ การละ การใช้คำเชื่อม และการเชื่อมโยงคำ ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. การอ้างถึง (Reference) เป็นกลไกเชื่อมโยงความระดับความหมายที่ได้จากการตีความรูปภาพ ซึ่งในภาษาอังกฤษแบ่งกลไกนี้เป็นกลไกย่อย 3 กลไก ได้แก่ การอ้างถึงบุคคล การอ้างถึงสิ่งชี้เฉพาะ และ การอ้างถึงแบบเปรียบเทียบ ส่วนในภาษาไทยมีกลไกการอ้างถึงเหมือนกันการศึกษาของฮัลลีย์และฮาซาน แต่ มีความแตกต่างกัน คือ ภาษาไทยมีการใช้คำนามเป็นคำสรรพนามหรือการใช้คำนามมาทำหน้าที่เป็นคำสรรพนาม ซึ่งสามารถแบ่งได้ 5 ประเภท ได้แก่ คำเรียกญาติ ชื่อเฉพาะบุคคล คำแสดงความเป็นเพื่อน ชื่ออาชีพ และ ชื่อตำแหน่ง

2. การแทนที่ (Substitution) เป็นกลไกเชื่อมโยงความที่แสดงความสัมพันธ์ของไวยากรณ์ระดับคำ วลี หรือประโยคก่อนหน้าที่มีการแทนที่ โดยแบ่งเป็น การแทนที่หน่วยเดิมที่เป็นนาม การแทนที่หน่วยเดิมที่เป็นกริยา และการแทนที่หน่วยเดิมที่เป็นอนุภาค ทั้งนี้ ในภาษาไทย วิภา ฌาณวงศ์ (Chanawangsa. 1986: 76-77) พบว่ามีการแทนที่เฉพาะหน่วยอนุภาคเท่านั้น โดยพบการใช้คำแทนที่ว่า “อย่างนั้น” “อย่างนี้” “เหมือนกัน”

3. การละ (Ellipsis) เป็นกลไกเชื่อมโยงความที่มีลักษณะเหมือนกลไกการแทนที่ แต่ไม่ปรากฏการแทนที่ หรือเป็นการแทนที่ที่ไม่ปรากฏรูปแทน (Substitution by zero) และมีความสำคัญทางด้านไวยากรณ์ ระดับคำ วลี หรือประโยคก่อนหน้าที่มีการละ ซึ่งการละแบ่งออกเป็น 3 ประเภท เช่นเดียวกับการแทนที่ ได้แก่ การละหน่วยเดิมที่เป็นนาม การละหน่วยเดิมที่เป็นกริยา และการละหน่วยเดิมที่เป็นอนุภาค ส่วนการศึกษา ของวิภา ฌาณวงศ์ (Chanawangsa. 1986: 113-114) พบว่าการละหน่วยเดิมในภาษาไทยเหมือนกับภาษาอังกฤษ กล่าวคือ มีทั้งการละหน่วยเดิมที่เป็นนาม กริยา และอนุภาค นอกจากนั้น ยังพบการละหน่วยเดิมที่ แตกต่างจากการละในภาษาอังกฤษ คือ

ก. ภาษาไทยไม่สามารถละกริยา (Identical verb) ในส่วนที่สองของโครงสร้างหลังคำเชื่อมได้ (Coordinate construction) เพราะจะทำให้ผิดไวยากรณ์ เช่น แม่ซื้อขนมปังแต่พ่อ กาแฟ ในขณะที่ในภาษาอังกฤษสามารถละได้ เช่น John bought a green hat and Mary a red one. โดยที่ไม่ผิดไวยากรณ์

ข. ภาษาไทยสามารถละนามวลีในการเปรียบเทียบได้ ส่วนภาษาอังกฤษการละกลุ่มคำนาม ในการเปรียบเทียบเกิดขึ้นได้ยากหรือแทบไม่เกิดขึ้นเลย เช่น “ศรต้องไม่ลืมว่าแดดที่นี่ไม่เป็นที่พอใจของคนไทยเท่าไร ไม่เหมือนกรุงลอนดอน” เป็นการละคำนามว่า “แดด” เพื่อแสดงการเปรียบเทียบระหว่างแดดที่ประเทศไทย และที่กรุงลอนดอน

ค. ภาษาอังกฤษสามารถละคำวิเศษณ์ได้ หลังจากที่ได้มีการกล่าวไว้แล้วในตอนต้น แต่ในภาษาไทยไม่สามารถละได้ เช่น *The elephant is large. The hippopotamus is too.* คำว่า *large* ในภาษาอังกฤษสามารถละได้ในประโยคต่อไป แต่ในภาษาไทยจะต้องมีการซ้ำรูปเดิมว่า *large* มิฉะนั้นจะเป็นประโยคที่ผิดไวยากรณ์ เช่น “แม่อ้วน” แต่ไม่สามารถละคำวิเศษณ์คำว่า “อ้วน” ได้อีกครั้งเป็น “พอกี้”

4. การใช้คำเชื่อม (Conjunctions) เป็นการใช้คำเชื่อมโยงข้อความหรือคำให้ต่อเนื่องกัน โดยฮัลลiday และฮาซานแบ่งกลไกการใช้คำเชื่อมเป็น 4 ประเภทหลัก ได้แก่ การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความคล้ายตามคำเชื่อมเพื่อแสดงความขัดแย้ง คำเชื่อมเพื่อแสดงความเป็นเหตุเป็นผล และคำเชื่อมเพื่อแสดงลำดับเวลา ส่วนวิชา ฉานวงษ์สะ (Chanawangsa. 1986: 175) กล่าวว่า การแบ่งคำเชื่อม 4 ประเภทของฮัลลiday และฮาซานกว้างเกินไป ที่แบ่งเพียง 4 ประเภท เนื่องจากภายใน 4 ประเภท นั้นยังสามารถแบ่งย่อยได้อีกมากมาย จึงแบ่งการคำเชื่อมเป็นประเภทย่อยๆ 16 ประเภท ได้แก่

1. คำเชื่อมเพื่อเพิ่มเติมข้อมูลของสิ่งที่มีอยู่ เช่น “และ” “ก็” “รวมทั้ง” “อีกประการหนึ่ง” “นอกจาก...ยัง”
2. คำเชื่อมเพื่อแสดงการแจกแจงรายละเอียดตามลำดับเวลา เช่น “ประการแรก” “ประการที่สอง”
3. คำเชื่อมเพื่อแสดงการเลือก เช่น “หรือ” “หรือว่า”
4. คำเชื่อมเพื่อแสดงการเปรียบเทียบ เช่น “เปรียบเสมือน” “แล้วกับ” “เช่นเดียวกับ” “เหมือนกับ”
5. คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์แบบตรงข้าม เช่น “ส่วน” “แต่” “ในทางตรงกันข้าม”
6. คำเชื่อมเพื่อแสดงความคล้ายตามทางความคิด เช่น “ทั้งๆ ที่” “แม้...ก็ตาม” “แม้ว่า”
7. คำเชื่อมเพื่อแสดงตัวอย่าง เช่น “เช่น” “ยกตัวอย่างเช่น”
8. คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ของสิ่งที่กล่าวมา เช่น “คือ”
9. คำเชื่อมเพื่อแสดงความเป็นเหตุเป็นผล เช่น “เนื่องจาก” “เพราะ” “ด้วย”
10. คำเชื่อมเพื่อแสดงวัตถุประสงค์ เช่น “เพื่อ” “เพื่อว่า”
11. คำเชื่อมเพื่อแสดงผล เช่น “จึง” “ก็” “ดังนั้น” “ดังนั้น” “เพราะฉะนั้น...จึง”
12. คำเชื่อมเพื่อแสดงเงื่อนไข เช่น “ต่อเมื่อ” “ถ้า” “ถ้าหาก” “หาก” “ถ้าหากว่า”
13. คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ของบทสรุปที่ได้มาจากเงื่อนไขที่ปรากฏจากประโยคนำมา เช่น “ถ้างั้น”
14. คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ในเรื่องของลำดับเวลาและเหตุการณ์ เช่น “แล้ว” “ก็” “แล้วก็” “ต่อมา”
15. คำเชื่อมเพื่อแสดงการเปลี่ยนเรื่อง เช่น “แล้ว” “ที่นี้”
16. คำเชื่อมเพื่อแสดงความต่อเนื่อง เช่น “ซึ่ง” “ก็”

5. การเชื่อมโยงคำ (Lexicon cohesion) เป็นการเชื่อมโยงข้อความด้วยการใช้คำที่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งคำศัพท์ที่ใช้แสดงถึงการเชื่อมโยงทางความหมายระหว่างข้อความที่เกิดขึ้นก่อนกับข้อความที่เกิดขึ้นตามมา ประกอบด้วย การเชื่อมโยงคำ 2 ประเภท คือ การซ้ำ และการใช้คำที่ปรากฏร่วมกัน

ความแตกต่างระหว่างเพศกับการใช้ภาษา

การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างระหว่างเพศและการใช้ภาษามีเพื่อแสดงให้เห็นว่าความแตกต่างระหว่างเพศของผู้สนทนาก่อให้เกิดความแตกต่างในการสนทนา ยกตัวอย่างเช่น เวสต์ และซิมเมอร์แมน (West; & Zimmerman. 1998: 168) ที่ศึกษาการพูดแทรกในการสนทนาระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่เปรียบเทียบกับ การพูดแทรกในการสนทนาระหว่างเพศพบว่าผู้ใหญ่พูดแทรกขณะที่เด็กพูดโดยคิดเป็น 86% ของการพูดแทรกทั้งหมด เนื่องจากผู้ใหญ่มีสถานะสูงกว่าเด็ก และเพศชายพูดแทรกเมื่อเพศหญิงกำลังพูดโดยคิดเป็น 96% ของการพูดแทรกทั้งหมดในการสนทนา เนื่องจากเพศชายไม่ต้องการให้เพศหญิงพูดต่อจนจบ ในขณะที่ฟิชแมน (Fishman. 1983: 97) ศึกษาการเริ่มต้นเรื่องที่สนทนาพบว่าการสนทนาระหว่างเพศ เพศหญิงประสบความสำเร็จในเรื่องที่ตนเองเป็นผู้เริ่มต้นเพียง 17 ครั้ง จากจำนวนการเริ่มต้นในการสนทนาทั้งหมด 47 ครั้ง เนื่องจากเพศชายไม่สนใจที่จะสนทนาต่อ ส่วนเพศชายประสบความสำเร็จในเรื่องที่ตนเองเป็นผู้เริ่มต้นพูดถึง 28 ครั้ง จากจำนวนการเริ่มต้นการสนทนาทั้งหมด 29 ครั้ง เนื่องจากเพศหญิงให้ความสนใจที่จะสนทนาต่อ นอกจากนี้ เทนเนิน (Tannen. 1994) ศึกษาความเข้าใจผิดในการสนทนาพบว่าความเข้าใจผิดเกิดจากวิธีการที่แต่ละเพศใช้ในการสนทนา กล่าวคือ เพศหญิงมักสนทนาในเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งอาจต้องอาศัยการตีความ แต่เพศชายสนใจเพียงการแลกเปลี่ยนเนื้อหาของเรื่องที่สนทนา

การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างระหว่างเพศกับการใช้ภาษาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าความแตกต่างระหว่างเพศก่อให้เกิดความขัดแย้งในการสนทนา เนื่องจากเพศชายและเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะสนทนาแตกต่างกัน โดยการศึกษาส่วนมากกล่าวว่าเพศชายมีรูปแบบของการใช้ภาษาที่ชัดเจนซึ่งตรงกันข้ามกับของเพศหญิง

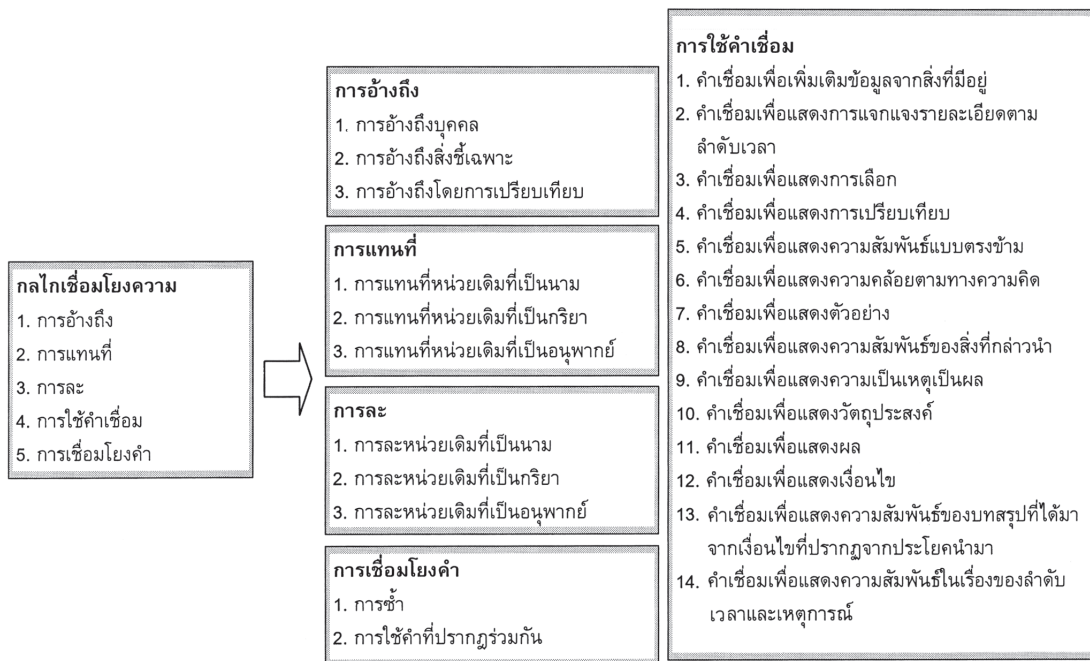
วิธีดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการวิจัย เริ่มต้นจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเสียงการสนทนาของ นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒซึ่งอยู่ในระดับชั้นปีเดียวกันจำนวน 15 คู่ โดยแบ่งเป็นการสนทนาของเพศชายล้วน 5 คู่ เพศหญิงล้วน 5 คู่ และเพศชาย-เพศหญิง 5 คู่ เวลาประมาณ 15 นาที/ครั้ง หลังจากนั้น ทำการนับจำนวนความถี่ (Frequency) ของการใช้กลไกเชื่อมโยงความและนับจำนวนชนิด (Token)³

³ ความถี่ (Frequency) คือ ปริมาณการใช้กลไกเชื่อมโยงความของผู้สนทนา เช่น ใน 1 ข้อความ ผู้สนทนาเลือกใช้อ้างอิงบุคคล 4 ครั้ง การแทนที่ 3 ครั้ง การละ 5 ครั้ง จำนวนความถี่ทั้งหมดเท่ากับ 12 ครั้ง ส่วนจำนวนชนิดของกลไกเชื่อมโยงความเป็นการนับ Token ดังนั้น จำนวนชนิดของกลไกเชื่อมโยงความเท่ากับ 3 ชนิด กล่าวคือ 1) การอ้างถึงบุคคล 2) การแทนที่ และ 3) การละ (ศิริพร ปัญญาเมธิกุล, 2546: 126)

ของกลไกเชื่อมโยงความที่แต่ละเพศเลือกใช้ โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ของฮัลลidayและฮาซัน (Halliday; & Hasan. 1976) และวิชา ฌานวังสะ (Chanawangsa. 1986) เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ เนื่องจากเกณฑ์ของฮัลลiday และฮาซัน เป็นเกณฑ์พื้นฐานที่ทุกงานวิจัยอ้างถึงเพื่อใช้วิเคราะห์กลไกเชื่อมโยงความ ส่วนงานวิจัยของวิชาใช้ เกณฑ์ของฮัลลidayและฮาซันเป็นพื้นฐานเช่นเดียวกับงานวิจัยอื่น แต่งานวิจัยของวิชาเป็นการศึกษากลไกเชื่อมโยงความในภาษาไทยที่มีความละเอียดครอบคลุมมาก อีกทั้งเป็นการศึกษาที่ทำให้ทราบถึงความเหมือนและความแตกต่างระหว่างกลไกเชื่อมโยงความในภาษาอังกฤษและในภาษาไทย ดังนั้น ในงานวิจัยนี้จึงใช้เกณฑ์ของทั้งสองคนร่วมกัน เพื่อให้ได้เกณฑ์ที่มีความละเอียดและเหมาะสมในการวิเคราะห์ภาษาไทย

ในงานวิจัยนี้กลไกเชื่อมโยงความที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ 1) การอ้างถึง 2) การแทนที่ 3) การละ 4) การใช้คำเชื่อม และ 5) การเชื่อมโยงคำ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากภาพประกอบ 1 กลไกเชื่อมโยงความ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. การอ้างถึง (Reference) เป็นกลไกเชื่อมโยงความระดับความหมายที่ได้จากการตีความรูปภาพ ซึ่งในภาษาอังกฤษ กลไกนี้สามารถแบ่งได้ 3 กลไกละเอียด ได้แก่ การอ้างถึงบุคคล การอ้างถึงแบบชี้เฉพาะ การอ้างถึงแบบเปรียบเทียบ

2. การแทนที่ (Substitution) เป็นกลไกเชื่อมโยงความที่แสดงความสัมพันธ์ของไวยากรณ์ระดับคำ (Lexicogrammatical level) กล่าวคือ กลไกการแทนที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์เช่นเดียวกับคำ วลี หรือประโยคก่อนหน้าที่มีการแทนที่ ซึ่งการแทนที่สามารถเป็นได้ 3 ประเภท ได้แก่ การแทนที่หน่วยเดิมที่เป็นนาม การแทนที่หน่วยเดิมที่เป็นกริยา และการแทนที่หน่วยเดิมที่เป็นอนุพากย์

3. การละ (Ellipsis:φ) เป็นกลไกเชื่อมโยงความที่มีลักษณะเหมือนกลไกการแทนที่ แต่ไม่ปรากฏการแทนที่ กล่าวคือ เป็นการแทนที่ที่ไม่ปรากฏรูปแทน (Substitution by zero) เพื่อแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของไวยากรณ์ระดับคำ (Lexicogrammatical level) ซึ่งการละแบ่งออกเป็น 3 ประเภทเช่นเดียวกับการแทนที่ คือ การละหน่วยเดิมที่เป็นนาม การละหน่วยเดิมที่เป็นกริยา และการละหน่วยเดิมที่เป็นอนุพากย์

4. การใช้คำเชื่อม (Conjunctions) หมายถึง การใช้คำเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางความหมายของข้อความ ซึ่งคำเชื่อมแต่ละประเภทแสดงถึงความเชื่อมโยงข้อความในลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงคล้ายตาม (Additive) แสดงความขัดแย้ง (Adversative) แสดงความเป็นเหตุเป็นผล (Causal) หรือแสดงลำดับเวลา (Temporal)

5. การเชื่อมโยงคำ (Lexical cohesion) หมายถึง การเชื่อมโยงข้อความด้วยการใช้คำที่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งคำศัพท์ที่ใช้แสดงถึงการเชื่อมโยงทางความหมายระหว่างข้อความที่เกิดขึ้นก่อนกับข้อความที่เกิดขึ้นตามมา

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์กลไกเชื่อมโยงความโดยแบ่งเป็นผลการวิเคราะห์กลไกเชื่อมโยงความโดยรวมและผลการวิเคราะห์กลไกเชื่อมโยงความย่อยในกลุ่ม ช-ช⁴ กลุ่ม ญ-ญ และกลุ่ม ช-ญ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์กลไกเชื่อมโยงความโดยรวมในกลุ่ม ช-ช กลุ่ม ญ-ญ และกลุ่ม ช-ญ

จากผลการวิเคราะห์กลไกเชื่อมโยงความโดยรวมพบว่าในกลุ่ม ช-ช กลุ่ม ญ-ญ และกลุ่ม ช-ญ ผู้สนทนาเลือกใช้กลไกที่มีความถี่มากที่สุดเรียงลำดับไปจนถึงความถี่น้อยที่สุดในลำดับที่เหมือนกันได้แก่ กลุ่ม ช-ช และกลุ่ม ช-ญ เลือกใช้การอ้างถึงมากที่สุด รองลงมา คือ การเชื่อมโยงคำ การใช้คำเชื่อม การละ

⁴ ผู้วิจัยใช้ตัวอักษรย่อ ช-ช เป็นตัวอักษรย่อแทนการสนทนาระหว่างเพศชายกับเพศชาย ญ-ญ เป็นตัวอักษรย่อแทนการสนทนาระหว่างเพศหญิงกับเพศหญิง และ ช-ญ เป็นตัวอักษรย่อแทนการสนทนาระหว่างเพศชายกับเพศหญิง เพื่อความสะดวกในการอ้างอิงและแทนการเขียนเต็ม

และการแทนที่ ในขณะที่กลุ่ม ญ-ญ เลือกใช้การอ้างถึงมากที่สุดเช่นเดียวกับกลุ่ม ช-ช และ กลุ่ม ช-ญ แต่กลไกรองลงมาสลับที่กัน คือ การใช้คำเชื่อม การเชื่อมโยงคำ การละ และการแทนที่ โดยรายละเอียดผลการวิเคราะห์แบ่งเป็นกลุ่มที่มีเพศเดียวกัน และกลุ่มที่มีเพศแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่มีเพศเดียวกัน

ในการสนทนาของกลุ่มที่มีเพศเดียวกันพบว่าเพศชายเลือกใช้การอ้างถึง 48.40% การเชื่อมโยงคำ 24.99% การใช้คำเชื่อม 21.36% การละ 5.16% และการแทนที่ 0.10% ส่วนเพศหญิงเลือกใช้ การอ้างถึง 52.25% การใช้คำเชื่อม 25.35% การเชื่อมโยงคำ 17.98% การละ 4.38% และการแทนที่ 0.05 % (ดูตาราง 1)

ตาราง 1 ผลของการใช้กลไกเชื่อมโยงความในกลุ่มที่มีเพศเดียวกัน

กลไกเชื่อมโยงความ	ช-ช(เปอร์เซ็นต์)	ญ-ญ(เปอร์เซ็นต์)
การอ้างถึง	48.40	52.25
การเชื่อมโยงคำ	24.99	17.98
การใช้คำเชื่อม	21.36	25.35
การละ	5.16	4.38
การแทนที่	0.16	0.05
รวม	100	100

จากตาราง 1 สาเหตุที่ผู้สนทนาเลือกกลไกการอ้างถึงมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 เนื่องจากในการสนทนาผู้สนทนาจะมีการอ้างถึงตัวบุคคลมาก เช่น การใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 2 หรือ 3 ได้แก่ “กู” “มึง” “ฉัน”⁵ “แก” “มัน” “แมง” “เค้า” “เรา” นอกจากนี้ เนื่องจากผู้สนทนาเป็นเพื่อนและมีความสนิทสนมกัน ทำให้ผู้สนทนาแต่ละฝ่ายทราบว่ากำลังสนทนากับใคร ส่วนกลไกเชื่อมโยงความอันดับต่อมามีความแตกต่างกัน คือ ผู้สนทนาในกลุ่มชายล้วนเลือกใช้กลไกการเชื่อมโยงคำมากเป็นอันดับที่ 2 สาเหตุเป็นเพราะเพศชายมักพูดซ้ำเพื่อทวนและเน้นย้ำคำพูดของผู้สนทนาอีกฝ่าย (ดูตัวอย่าง (1)) ส่วนเพศหญิงเลือกใช้กลไกการอ้างถึงเป็นอันดับที่ 2 เพราะเมื่อสนทนากับผู้สนทนาที่มีเพศเดียวกัน เพศหญิงมักใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความต่อเนื่องมาก ได้แก่ คำว่า “คือ” “ก็คือ”⁶ ในการเล่าเรื่องเพื่อให้เรื่องที่สนทนาเกิดความต่อเนื่อง

⁵ จากข้อมูลพบว่า ถึงแม้คำว่า “ฉัน ” จะใช้ในเพศหญิง แต่ในข้อมูลพบว่าเพศชายใช้คำว่า “ฉัน ” แทนตนเองเช่นเดียวกับที่เพศหญิงใช้

⁶ คำเชื่อมเพื่อแสดงความต่อเนื่องที่พบในการวิจัยในครั้งนี้ / ได้แก่ คำว่า “ก็ ” “แต่ ” “แล้ว ” “ก็คือ ” และ “คือ ” โดยผู้สนทนาเลือกใช้เชื่อมข้อความในความหมายที่แตกต่างกันออกไป เช่น คำว่า “ก็ ” และ “ก็คือ ” ทำหน้าที่แสดงความต่อเนื่องของข้อความ การให้เหตุผล คำว่า “แต่ ” ทำหน้าที่เปลี่ยนเรื่องระหว่างผลัดที่สนทนา และคำว่า “คือ ” ทำหน้าที่แสดงความต่อเนื่องของข้อความ หรือที่ชฟฟริน (Schiffirin. 1987) เรียกว่า ดัชนีปริจเฉท (Discourse markers)

(1) การสนทนายาระหว่างเก้ง (ช) และตุ่น (ช) เก้งต้องการทราบว่ามีแมงทอง หมายถึง แมลงตัวสีทองในเกมที่ทั้งสองคนเล่นเหมือนกันว่ามีธาตุอะไร

เก้ง : เออ แมงทองธาตุอะไร //()

⇒ ตุ่น : //แมงทอง แมงทองธาตุ...ธาตุ ไฟ ใช้ลูกรุ่นน้ำ

ตัวอย่าง (1) ตุ่นซ้ำคำว่า “แมงทอง” และ “ธาตุ” เพื่อทวนคำพูดของเก้ง

กลไกเชื่อมโยงความอันดับที่ 3 ที่เพศชายเลือกใช้ คือ กลไกการใช้คำเชื่อม ส่วนในกลุ่มเพศหญิง คือ กลไกการเชื่อมโยงคำ จากการวิเคราะห์การเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความในกลุ่มเพศชายและเพศหญิงพบว่าเมื่อสนทนากับเพศเดียวกัน เพศชายใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความต่อเนื่องเช่นเดียวกับที่เพศหญิงใช้ เช่น เพศชายมักใช้คำว่า “แล้ว” มากที่สุดในการเชื่อมโยงข้อความ ซึ่งข้อความส่วนมากมักเป็นการถาม ในขณะที่เพศหญิงเลือกใช้กลไกการเชื่อมโยงความโดยการซ้ำเพื่อบ่งชี้และย้ำคำพูดบ่อยมากในการสนทนา

กลไกเชื่อมโยงความอันดับที่ 4 ที่กลุ่มเพศชายและเพศหญิงเลือกใช้ คือ การละ ผู้สนทนาทั้ง 2 กลุ่มเลือกใช้กลไกชนิดนี้ในปริมาณไม่มาก เหตุผลเป็นเพราะผู้สนทนาเลือกใช้การซ้ำแทนการละ เนื่องจากการละทำให้อีกฝ่ายใช้เวลามากในการตีความ ซึ่งสอดคล้องกับที่วิภา ฌาญวงศ์ (Chanawangsa, 1986: 246) พบว่าผู้สนทนาเลือกที่จะพูดซ้ำคำเดิมมากกว่าการละ นอกจากนี้ ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นการสนทนาแบบเป็นกันเอง ผู้สนทนาส่วนใหญ่มีเวลาคิดคำใหม่ไม่มาก การพูดซ้ำคำเดิมจึงสะดวกกว่าการละที่ต้องอาศัยการตีความและอาจทำให้ผู้ฟังเกิดการตีความผิดได้

กลไกเชื่อมโยงความอันดับที่ 5 คือ กลไกการแทนที่ โดยพบเพียงการแทนที่อนุพากย์เท่านั้น เช่น

ก : ตอนเป็นเด็ก เราชอบเล่นชายของ

ข : เราก็เหมือนกัน

คำว่า “เหมือนกัน” เป็นการแทนที่หน่วยอนุพากย์ “ตอนเป็นเด็ก เราชอบเล่นชายของ”

จากตาราง 1 แสดงว่าเพศชายเลือกใช้กลไกการแทนที่มากกว่าเพศหญิง แต่เนื่องจากพบการใช้เพียงคำเดียว ประกอบกับมีการใช้ในจำนวนไม่มากจึงทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถสรุปสาเหตุของการเกิดได้

กลุ่มที่มีเพศแตกต่างกัน

ในการสนทนายาระหว่างเพศชายและเพศหญิง ผู้สนทนาเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความเลือกตามลำดับดังต่อไปนี้ คือ การอ้างถึง 52.95% การเชื่อมโยงคำ 24.70% การใช้คำเชื่อม 15.78% การละ 6.56% และการแทนที่ 0% (ดูตาราง 2) เมื่อพิจารณาการเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความของแต่ละเพศพบว่าเพศชายเลือกใช้การอ้างถึง 53.07% การเชื่อมโยงคำ 23.80% การใช้คำเชื่อม 16.95% การละ 6.19% และการแทนที่ 0% ในขณะที่เพศหญิงเลือกใช้การอ้างถึง 52.82% การเชื่อมโยงคำ 25.75% การใช้คำเชื่อม 14.43% การละ 7% และการแทนที่ 0% (ดูตารางที่ 3)

ตาราง 2 ผลของการใช้กลไกเชื่อมโยงความในกลุ่มที่มีเพศแตกต่างกัน

กลไกเชื่อมโยงความ	ช-ญ(เปอร์เซ็นต์)
การอ้างถึง	52.95
การเชื่อมโยงคำ	24.70
การใช้คำเชื่อม	15.78
การละ	6.56
การแทนที่	0
รวม	100

จากตาราง 1 และตาราง 2 พบความเหมือนและความแตกต่างของการเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความในกลุ่ม ช-ช กลุ่ม ญ-ญ และกลุ่ม ช-ญ คือ ทั้ง 3 กลุ่ม เลือกใช้การอ้างถึง การละ และการแทนที่ในอันดับที่เหมือนกัน คือ การอ้างถึงเป็นอันดับที่ 1 การละเป็นอันดับที่ 4 และการแทนที่เป็นอันดับที่ 5 แต่ผู้สนทนาทั้ง 3 กลุ่มเลือกใช้การเชื่อมโยงคำ และการใช้คำเชื่อมในอันดับที่แตกต่างกัน คือ กลุ่ม ช-ช และกลุ่ม ช-ญ เลือกใช้การเชื่อมโยงคำเป็นอันดับที่ 2 และการใช้คำเชื่อมเป็นอันดับที่ 3 ส่วนกลุ่ม ญ-ญ เลือกใช้อันดับที่สลับที่กับกลุ่ม ช-ช และกลุ่ม ช-ญ เมื่อพิจารณาโดยรวมจากผลการวิจัย การสนทนาของกลุ่ม ช-ช กลุ่ม ญ-ญ และกลุ่ม ช-ญ พบว่ากลไกที่มีผลทำให้กลไกเชื่อมโยงคำเป็นอันดับที่ 2 และอันดับที่ 3 เนื่องจากจากข้อมูลพบว่าผู้สนทนามีวัตถุประสงค์ในการซ้ำคำเพื่อทวนคำพูด และเพื่อเน้นหรือย้ำคำพูด เมื่อพิจารณาจากข้อมูลพบว่าในข้อความที่เป็นคำถาม ผู้สนทนาไม่ว่าเพศชายหรือเพศหญิงจะใช้การซ้ำเพื่อทวนคำพูดเสมอ เช่น ตูน (ช) ถาม เก่ง (ช) ว่า “ตอน ม. 6 ได้เรียนแคลปะ” เก่งตอบตุนว่า “เรียน⁷ดิ” และโดยมากเป็นการซ้ำคำเพียง 1-2 คำในการสนทนาระหว่างเพศชายและเพศหญิง เพศชายมักใช้การซ้ำเพื่อเน้นและย้ำคำพูดในการแสดงความไม่เห็นด้วยกับเพศหญิง แต่เพศหญิงมักใช้การซ้ำเพื่อเน้นและย้ำคำพูดบ่อยมากในการสนทนาทุกรูปแบบเมื่อสนทนากับเพศหญิง

หลังจากวิเคราะห์ผลของการเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความโดยรวมในกลุ่ม ช-ช กลุ่ม ญ-ญ และกลุ่ม ช-ญ ผู้วิจัยวิเคราะห์ความแตกต่างการเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความกลุ่ม ช-ญ โดยแบ่งเป็นเพศชายและเพศหญิง เพื่อให้ทราบถึงความเหมือนและความแตกต่างในการเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความของกลุ่ม ช-ญ

⁷ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าการวิเคราะห์คำซ้ำสามารถมองได้อีกมุมหนึ่งเนื่องจากภาษาไทยเป็นหนึ่งในภาษาที่มีลักษณะ Pro-drop language จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่าปรากฏการณ์ลักษณะนี้ไม่ใช่การซ้ำแต่เป็นปรากฏการณ์คัดลอก (Copying) เนื่องจากภาษาไทยสามารถละนามวลีในตำแหน่งประธานและกรรมได้พร้อมกันจึงเป็นเหตุให้ผู้พูดต้องคัดลอกคำกริยาไม่เช่นนั้นผู้พูดและผู้ฟังจะไม่สามารถสื่อสารกันได้ (Ruangjaroon, 2007) อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปรากฏการณ์ลักษณะนี้ไว้ว่าเป็นการซ้ำและการละซึ่งไม่ส่งผลต่อการวิจัย

ตาราง 3 ผลของการใช้กลไกเชื่อมโยงความในกลุ่มกลุ่ม ช-ญ โดยแบ่งเป็นเพศชายและเพศหญิง

กลไกเชื่อมโยงความ	ช(เปอร์เซ็นต์)	ญ(เปอร์เซ็นต์)
การอ้างถึง	53.07	52.82
การเชื่อมโยงคำ	23.80	25.75
การใช้คำเชื่อม	16.95	14.43
การละ	6.19	7
การแทนที่	0	0
รวม	100	100

จากตาราง 3 ไม่พบความแตกต่างของการใช้กลไกเชื่อมโยงความรวมระหว่างเพศชายกับเพศหญิง เนื่องจากทั้ง 2 เพศมีอันดับของการใช้กลไกเชื่อมโยงความที่ตรงกันทุกกลไก กล่าวคือ อันดับที่ 1 คือ การอ้างถึง รองลงมา คือ การแทนที่ การละ การใช้คำเชื่อม การเชื่อมโยงคำ ตามลำดับ

หลังจากที่ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ที่กลไกเชื่อมโยงความโดยรวมของกลุ่ม ช-ช กลุ่ม ญ-ญ และกลุ่ม ช-ญ ต่อไป ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ที่กลไกเชื่อมโยงความย่อยในกลุ่ม ช-ช กลุ่ม ญ-ญ และกลุ่ม ช-ญ เพื่อเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างในการเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความย่อยของเพศชายและเพศหญิง

2. ผลการวิเคราะห์ที่กลไกเชื่อมโยงความย่อยในกลุ่ม ช-ช กลุ่ม ญ-ญ และกลุ่ม ช-ญ

ผลการวิเคราะห์ที่กลไกเชื่อมโยงความย่อยในการสนทนาดังกล่าว กลุ่ม ช-ช กลุ่ม ญ-ญ และกลุ่ม ช-ญ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จากตาราง 4 พบกลไกที่ผู้สนทนาเลือกใช้มากที่สุด 5 อันดับแรก ดังนี้ กลุ่ม ช-ช เลือกใช้กลไกการซ้ำ (21.87%) เป็นอันดับที่ 1 รองลงมา คือ สรรพนามไว้รูป (21.26%) บุรุษสรรพนาม (18.25%) การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความต่อเนื่อง (7.02%) การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ในเรื่องของลำดับเวลาและเหตุการณ์ (5.21%) ตามลำดับ กลไกเชื่อมโยงความย่อยที่กลุ่ม ญ-ญ เลือกใช้เป็นอันดับที่ 1 คือ สรรพนามไว้รูป (21.18%) รองลงมา คือ บุรุษสรรพนาม (19.10%) การซ้ำ (15.32%) การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความต่อเนื่อง (11.60%) การอ้างถึงสิ่งชี้เฉพาะ (6.79%) ตามลำดับ ส่วนกลไกเชื่อมโยงความย่อยที่กลุ่ม ช-ญ เลือกใช้เป็นอันดับที่ 1 คือ สรรพนามไว้รูป (26.98%) รองลงมา คือ การซ้ำ (21.28%) บุรุษสรรพนาม (13%) การอ้างถึงสิ่งชี้เฉพาะ (8.26%) การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความต่อเนื่อง (5.83%) ตามลำดับ

ตาราง 4 ผลของการใช้กลไกเชื่อมโยงความย่อยของกลุ่มที่มีเพศเดียวกันและมีเพศแตกต่างกัน

กลไกเชื่อมโยงความ	ช-ช(เปอร์เซ็นต์)	ญ-ญ(เปอร์เซ็นต์)	ช-ญ(เปอร์เซ็นต์)
. การอ้างถึง			
1. การอ้างถึงบุคคล	³ 18.25	² 19.10	³ 13.00
1.1 บุรุษสรรพนาม	1.83	3.37	1.67
1.2 การเรียกชื่อ	0.70	1.21	0.71
1.3 คำเรียกญาติ	² 21.26	¹ 21.18	¹ 26.98
1.4 สรรพนามไร้รูป	0.06	0.25	0.86
1.5 คำเรียกอาชีพ	4.93	⁵ 6.79	⁴ 8.26
2. การอ้างถึงสิ่งชี้เฉพาะ	1.45	0.34	1.47
3. การอ้างถึงโดยการเปรียบเทียบ			
. การแทนที่	0.10	0.05	0.00
. การละ			
1. การละหน่วยนาม	2.92	2.60	3.37
2. การละหน่วยกริยา	0.76	0.50	0.76
3. การละหน่วยอนุภาคย์	1.49	1.28	2.43
. การใช้คำเชื่อม			
1. การใช้คำเชื่อมเพื่อเพิ่มเติมข้อมูล จากสิ่งที่มีอยู่	0.78	0.84	0.30
2. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงการแจกแจง รายละเอียดตามลำดับเวลา	0.04	0.00	0.10
3. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงการเลือก	0.44	0.25	0.41
4. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงการเปรียบเทียบ	1.17	1.46	0.30
5. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ แบบตรงข้าม	1.96	1.48	1.37

6. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความคล้าย ตามทางความคิด	0.02	0.02	0.03
7. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงตัวอย่าง	0.38	0.16	0.05
8. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ ของสิ่งที่กล่าวมา	0.60	0.64	0.61
9. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความเป็น เหตุเป็นผล	0.74	0.57	0.43
10. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงวัตถุประสงค์	0.16	0.09	0.00

หมายเหตุ ตัวเลข 1() 2() 3() 4() 5() หมายถึง อันดับของกลไกเชื่อมโยงความที่ผู้
สนทนาเลือกใช้ในการสนทนา

ตาราง 4 (ต่อ)

กลไกเชื่อมโยงความ	ช-ช(เปอร์เซ็นต์)	ญ-ญ(เปอร์เซ็นต์)	ช-ญ(เปอร์เซ็นต์)
11. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงแสดงผล	0.13	0.08	0.96
12. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงเงื่อนไข	1.31	0.55	0.76
13. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ ของบทสรุปที่ได้มาจากเงื่อนไขที่ปรากฏ จากประโยคนำ	0.34	0.50	0.41
14. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ ในเรื่องของลำดับเวลาและเหตุการณ์	⁵ 5.21	6.27	4.10
15. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงการเปลี่ยนเรื่อง	0.10	0.11	0.13
16. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความต่อเนื่อง	¹ 7.02	⁴ 11.60	⁵ 5.83
. การเชื่อมโยงคำ			
1. การซ้ำ	¹ 21.87	³ 15.32	² 21.28
2. การใช้คำที่ปรากฏร่วมกัน	3.18	2.67	3.42
รวม	100	100	100

จากตาราง 4 ถึงแม้ว่าการเรียงลำดับ 5 อันดับแรก ที่ได้จะไม่ได้เรียงตามอันดับที่เหมือนกัน แต่ผลที่ได้ใน 5 อันดับแรกของทั้ง 3 กลุ่ม มีกลไกและปริมาณร้อยละในการใช้ใกล้เคียงกัน ยกเว้นกลุ่ม ช-ช ที่มีการใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ในเรื่องของลำดับเวลาและเหตุการณ์แตกต่างจากกลุ่มอื่น เนื่องจากในการสนทนาเพศชายมักมีการเรียงลำดับของเวลาและเรื่องที่เล่า จึงทำให้มีการใช้คำเชื่อมแสดงลำดับของเวลาและเหตุการณ์ในการพูด เช่น เพศชายใช้คำว่า “เดี๋ยว” “ตอนนี้” “ตอน” “วันนี้” “เมื่อวาน” “เมื่อคืน” ในการบอกเล่าเหตุการณ์ เพศชายจึงมีกลไกการใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ในเรื่องของลำดับเวลาและเหตุการณ์เพิ่มจากกลุ่มอื่น แต่อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลสามารถสรุปได้ว่ากลไกเชื่อมโยงความที่ทั้งเพศหญิงและเพศชายยังคงมีปริมาณการใช้ที่คล้ายคลึงกัน เนื่องจากเมื่อพิจารณาการใช้กลไกเชื่อมโยงความย่อของผู้สนทนาทั้ง 3 กลุ่ม จาก 29 กลไกย่อย มี 23 กลไกที่ร้อยละของการใช้ใกล้เคียงกันกล่าวคือ มีปริมาณร้อยละต่างกันเพียง 0.01-1.7% เท่านั้น⁸ ยกเว้น 6 กลไก ได้แก่ บุรุษสรรพนาม สรรพนามไว้รูป การอ้างถึงสิ่งชี้เฉพาะ การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ในเรื่องของลำดับเวลาและเหตุการณ์การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความต่อเนื่อง และการซ้ำ ซึ่งมีร้อยละของการใช้แตกต่างจาก 23 กลไก กล่าวคือ มีความต่างเริ่มตั้งแต่ 2.17-6.1% ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของการใช้กลไกเชื่อมโยงความระหว่างเพศชายและเพศหญิงเพิ่มเติม โดยแบ่งกลไกย่อยในกลุ่ม ช-ญ ออกเป็นกลไกที่ใช้ในเพศชายและกลไกที่ใช้ในเพศหญิง

3. ผลการเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของการใช้กลไกเชื่อมโยงความระหว่างเพศชายและเพศหญิง

หลังจากการวิเคราะห์การเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความโดยรวมของกลุ่ม ช-ญ (ดูตาราง 3) ไม่พบความแตกต่างของการเลือกใช้กลไกระหว่างเพศชายและเพศหญิง เนื่องจากทั้ง 2 เพศมีอันดับของการใช้กลไกเชื่อมโยงความตรงกันทุกกลไก ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างของการใช้กลไกเชื่อมโยงความระหว่างเพศชายและเพศหญิงของที่มีเพศแตกต่างกัน เพื่อตรวจสอบว่าเปอร์เซ็นต์ของการเปลี่ยนแปลงทั้ง 5 กลไกย่อยเกิดจากผู้สนทนาต่างเพศหรือไม่ (ดูตาราง 5)

⁸ ปริมาณร้อยละของความต่างที่ได้ได้จากการนำร้อยละของแต่ละกลไกย่อยใน 3 กลุ่มที่มากที่สุดตั้งแล้วลบกับร้อยละของแต่ละกลไกย่อยใน 3 กลุ่มที่น้อยที่สุดเช่นกลไกคำเรียกญาติกลุ่ม ช-ช มีปริมาณการใช้กลไก = 0.70% กลุ่ม ญ -ญ มีปริมาณการใช้กลไก = 1.21% และกลุ่ม ช -ญ มีปริมาณการใช้กลไก = 0.71 % ดังนั้น ค่าร้อยละที่สูงที่สุดของทั้ง 3 กลุ่มคือกลุ่ม ญ-ญ = 1.21% ส่วนค่าร้อยละที่ต่ำที่สุดคือกลุ่ม ช-ช= 0.70% หลังจากนั้นนำทั้ง 2 ค่ามาลบกันจะได้ความต่าง = 0.51%

ตาราง 5 ผลของการใช้กลไกเชื่อมโยงความย่อยแต่ละกลไกในกลุ่ม ช-ญ โดยแบ่งเป็นเพศชาย (ช) และ เพศหญิง (ญ)

กลไกเชื่อมโยงความ	ช(เปอร์เซ็นต์)	ญ(เปอร์เซ็นต์)
. การอ้างถึง		
1. การอ้างถึงบุคคล		
1.1 บุรุษสรรพนาม	³ 12.84	³ 13.18
1.2 การเรียกชื่อ	1.42	3.37
1.3 คำเรียกญาติ	0.71	0.71
1.4 สรรพนามไร้รูป	¹ 27.86	¹ 25.97
1.5 คำเรียกอาชีพ	0.80	0.93
2. การอ้างถึงสิ่งชี้เฉพาะ	⁴ 7.79	⁴ 8.80
3. การอ้างถึงโดยการเปรียบเทียบ	1.65	1.26
. การแทนที่	0.00	0.00
. การละ		
1. การละหน่วยนาม	0.97	3.38
2. การละหน่วยกริยา	0.71	0.82
3. การละหน่วยอนุพากย์	2.50	1.26
. การใช้คำเชื่อม		
1. การใช้คำเชื่อมเพื่อเพิ่มเติมข้อมูลจากสิ่งที่มีอยู่	0.38	0.22
2. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงการแจกแจงรายละเอียดตามลำดับเวลา	0.19	0.00
3. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงการเลือก	0.57	0.22
4. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงการเปรียบเทียบ	0.28	0.33
5. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์แบบตรงข้าม	1.42	1.31
6. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความคล้อยตามทางความคิด	0.00	0.05

ตาราง 5 (ต่อ)

กลไกเชื่อมโยงความ	ช(เปอร์เซ็นต์)	ญ(เปอร์เซ็นต์)
7. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงตัวอย่าง	0.05	0.05
8. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ของ สิ่งทีกล่าวนำ	0.90	0.27
9. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความเป็นเหตุเป็นผล	0.57	0.27
10. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงวัตถุประสงค์	0.00	0.00
11. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงแสดงผล	1.13	0.77
12. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงเงื่อนไข	0.85	0.66
13. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ของ บทสรุปที่ได้มาจากเงื่อนไขที่ปรากฏจากประโยคนำ	0.47	0.33
14. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ใน เรื่องของลำดับเวลาและเหตุการณ์	4.11	4.10
15. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงการเปลี่ยนเรื่อง	0.14	0.11
16. การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความต่อเนื่อง	⁵ 5.90	⁵ 5.74
. การใช้คำเชื่อมโยงคำ		
1. การซ้ำ	² 20.40	² 22.31
2. การใช้คำที่ปรากฏร่วมกัน	3.40	3.44
รวม	100	100

จากตาราง 5 พบว่าร้อยละของกลไกเชื่อมโยงความทั้ง 5 กลไก ได้แก่ สรรพนามไร้รูป การซ้ำ บุรุษสรรพนาม การอ้างถึงสิ่งชี้เฉพาะ การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความต่อเนื่อง รวมถึงกลไกอื่นๆ ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีปริมาณการใช้กลไกเหล่านี้แตกต่างกันน้อยมาก ดังนั้น จึงยืนยันได้ว่าเพศชายและเพศหญิงไม่มีการใช้กลไกเชื่อมโยงความที่แตกต่างกัน ใดๆก็ตาม เมื่อพิจารณารายละเอียดของการสนทนาระหว่างเพศชายกับเพศหญิงพบว่ามีความแตกต่าง ของกลไกเชื่อมโยงความย่อยเพียง 1 กลไก คือ กลไกการใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความต่อเนื่อง เพศหญิงใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความต่อเนื่องทำหน้าที่เป็นดัชนีปริจเฉท เช่น คำว่า “คือ” และ “ก็คือ” มากกว่าเพศชายเพื่อครองผลัดในการสนทนา แทนที่จะเป็นคำว่า “คือ” ที่มีความหมายเจาะจงเพียงสิ่งเดียวเท่านั้น

นอกจากนี้ จากข้อมูลผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตในการใช้กลไกการซ้ำที่แตกต่างกันของเพศชายและเพศหญิง คือ เพศหญิงเป็นเพศที่มักจะพูดขยายความเรื่องที่สนทนา โดยการขยายความนั้นมักจะเป็นการพูดวนจึงทำให้เกิดการซ้ำตรงข้ามกับเพศชายที่มีนิสัยพูดเรื่องหนึ่งๆ แล้วจบไป จึงทำให้เวลาพูดซ้ำ ไม่ใช่เป็นการพูดซ้ำที่วนไปมาเหมือนเพศหญิง แต่เป็นการซ้ำที่เพศชายพูดซ้ำเพื่อโต้ตอบกันไปตามเท่านั้น

สรุป

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ทอล์กเชื่อมโยงความแต่ละชนิดในกลุ่ม ช-ช กลุ่ม ญ-ญ และกลุ่ม ช-ญ เพื่อตอบสมมุติฐานที่ว่า “เพศหญิงมีแนวโน้มที่จะใช้กลไกเชื่อมโยงความมากชนิดกว่าเพศชาย” จากการวิเคราะห์พบว่าเพศหญิงไม่ได้ใช้กลไกเชื่อมโยงความมากชนิดกว่าเพศชาย เนื่องจากจากราย 1 พบว่าในกลุ่ม ช-ช และกลุ่ม ญ-ญ มีการใช้กลไกเชื่อมโยงความทั้ง 5 ชนิด เหมือนกัน คือ การอ้างถึง การแทนที่ การละ การใช้คำเชื่อม และการเชื่อมโยงคำ ส่วนกลุ่ม ช-ญ ไม่ปรากฏการแทนที่ อย่างไรก็ตาม จากผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงใช้กลไกทั้ง 5 ชนิด เหมือนกัน ถึงแม้ว่าในกลุ่ม ช-ญ ทั้งเพศชายและเพศหญิงไม่ได้ใช้การแทนที่ เนื่องจากเพศชายและเพศหญิงในกลุ่ม ช-ช และกลุ่ม ญ-ญ มีใช้กลไกการแทนที่ จึงสรุปได้ว่าทั้ง 2 เพศใช้การแทนที่ ดังนั้น ผลจากการวิเคราะห์จึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือ เพศหญิงไม่ได้มีแนวโน้มที่จะใช้กลไกเชื่อมโยงความมากชนิดกว่าเพศชาย ทั้งเพศหญิงและเพศชายเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความทั้ง 5 ชนิดเหมือนกัน แต่ส่งผลต่อกลไกเชื่อมโยงความย่อยบางชนิดไม่ส่งผลต่อกลไกเชื่อมโยงความโดยรวม ดังนั้น จึงไม่สามารถสรุปได้ว่าเพศ ส่งผลต่อการเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความ อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาการใช้กลไกเชื่อมโยงความย่อยจากราย 4 และ 5 พบว่าเพศหญิงไม่ว่าจะสนทนากับเพศเดียวกันหรือต่างเพศกัน เพศหญิงจะไม่ใช้การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงการแจกแจงรายละเอียดตามลำดับเวลา⁹ เนื่องจากในการสนทนาเพศหญิงมักเล่าเรื่องหรือ เหตุการณ์ โดยไม่คำนึงถึงการแจกแจงลำดับของเวลาก่อน-หลังในเหตุการณ์ จึงทำให้เพศหญิงมีการพูดที่ซ้ำไปซ้ำมา นอกจากนั้น จากการพิจารณากลไกเชื่อมโยงความย่อยในตาราง 4 และ 5 ยังพบว่าในกลุ่ม ช-ญ เพศชาย ไม่ได้ใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงการคล้อยตามความคิด¹⁰ กับการสนทนากับเพศหญิง แต่จากข้อมูลพบว่าเพศชายใช้กลไกนี้ในการสนทนากับเพศชายในกลุ่ม ช-ช

สรุป คือ ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีการใช้กลไกเชื่อมโยงความ 5 ชนิดเหมือนกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

⁹ คำเชื่อมเพื่อแสดงการแจกแจงรายละเอียดตามลำดับเวลาเป็นคำเชื่อมที่ใช้แสดงถึงลำดับเวลา ได้แก่ “ประการแรก” “ประการที่สอง” “ประการสุดท้าย” “หนึ่ง” “สอง” “สาม” เป็นต้น

¹⁰ คำเชื่อมเพื่อแสดงการคล้อยตามความคิดเป็นคำเชื่อมที่แสดงความประหลาดใจกับสิ่งที่ได้กล่าวไว้ก่อนหน้านั้นเช่น “แม้...ก็ตาม” “ทั้ง...กระนั้น” “แม้...ว่า” “ทั้งแม้ว่า” “ทั้งๆที่” เป็นต้น

อภิปรายผล

จากการศึกษากลไกเชื่อมโยงความในการสนทนาแบบเป็นกันเองในกลุ่ม ช-ช กลุ่ม ญ-ญ และกลุ่ม ช-ญ พบว่าผู้สนทนาแต่ละเพศเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความโดยรวมไม่แตกต่างกัน เนื่องจากผู้สนทนาแต่ละกลุ่มเลือกใช้กลไก 5 ชนิด เหมือนกัน คือ การอ้างถึง การใช้คำเชื่อม การเชื่อมโยงคำ การละ และการแทนที่ ดังนั้นจึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า “เพศหญิงมีแนวโน้มที่จะใช้กลไกเชื่อมโยงความมากชนิดกว่าเพศชาย” เพศจึงไม่มีผลต่อการเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความพบว่าการเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความของเพศชายและเพศหญิงสามารถบอกทิศทางในการสนทนาของผู้สนทนาแต่ละเพศ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เพศชายเลือกใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ในเรื่องของลำดับเวลาและเหตุการณ์ ได้แก่ คำว่า “เดียว” “ตอนนี้” “วันนี้” “เมื่อวาน” “เมื่อคืน” ในการบอกเล่าเหตุการณ์ ทำให้เรื่องที่เพศชายกำลังเล่าเรียงลำดับเหตุการณ์ก่อน-หลังชัดเจนจากเหตุการณ์หนึ่งไปสู่อีกเหตุการณ์อื่น ผู้สนทนาจึงสามารถติดตามเรื่องที่สนทนาได้ง่ายและเป็นลำดับ ในขณะที่เพศชายมักใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความต่อเนื่องคำว่า “แล้ว” ทำหน้าที่เป็นดัชนีปริเฉทเป็นจำนวนมาก เพื่อเชื่อมโยงข้อความ ซึ่งมักใช้คำว่า “แล้ว” ขึ้นต้นข้อความที่เป็นคำถามเพื่อชิงผลัดในการสนทนา ยกตัวอย่างเช่น เมื่อเล็กเล่าให้ก้องฟังถึงเหตุการณ์หลังจากที่กลับถึงบ้านว่า “อ้อ เมื่อคืนก็ออกไปถึง ก็ หลับเลย...” ส่วนก้องเปลี่ยนเรื่องที่สนทนา “แล้วเมื่อไรจะไหลตได้เนี่ย” นอกจากนี้ เพศชายยังเลือกใช้การซ้ำเพื่อเป็นการทวนคำพูดและโต้ตอบไปมาระหว่างผู้สนทนา ซึ่งสอดคล้องกับที่มิลล์ (Mill, 2003: 204) กล่าวว่าเพศชายเป็นเพศที่พูดตรงๆ และไม่เปลี่ยนความคิดทำให้เกิดการพูดทวนคำ ดังนั้น จากการที่เพศชายเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความย่อยทั้ง 3 กลไก ได้แก่ คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ในเรื่องของลำดับเวลาและเหตุการณ์ คำเชื่อมเพื่อแสดงความต่อเนื่อง และการซ้ำสามารถสรุปได้ว่า เพศชายมีลักษณะของการสนทนาที่ดำเนินไปอย่างเป็นลำดับจากเรื่องหนึ่งไปอีกเรื่องหนึ่งอย่างชัดเจน เปลี่ยนเรื่องที่สนทนาด้วยการถามคำถามและมักพูดทวนคำในระหว่างที่สนทนา

ส่วนเพศหญิงเลือกใช้การอ้างถึงสิ่งชี้เฉพาะ เช่น คำว่า “อะไรอย่างเงี้ย” ในการสนทนาบ่อยครั้ง โดยเฉพาะในการเล่าเรื่อง เพื่อใช้ในการอ้างถึงสิ่งที่พูดก่อนหน้าอย่างกว้างๆ เพื่อสื่อความให้ครอบคลุมถ้อยคำทั้งหมดที่พูดไปก่อนหน้า และเพื่อแสดงถึงความไม่แน่ใจในสิ่งที่พูด เช่น วุ่นแล้วว่าเจอแยมเมื่อวานนี้ให้พายฟัง “...เออเห็นเมื่อวานไอ้แยมมันก็เล้ามันก็บอกว่าอ้อแมงกว่านะไอ้ที่กูพูดไปนะ พี่หนูยได้ยินเนาะ เลยอะไรอย่างเงี้ย” ส่งผลให้เมื่อผู้ร่วมสนทนาฟังข้อความแล้ว สรุปได้ถึงความไม่มั่นใจและไม่แน่ใจในรายละเอียดของเพศหญิง ส่วนกลไกเชื่อมโยงความย่อยอื่นๆ ที่เพศหญิงเลือกใช้ คือ กลไกการซ้ำ เพื่อเน้นหรือย้ำข้อความ ทั้งนี้ หลังจากที่เพศหญิงสนทนาเรื่องใดเรื่องหนึ่งจบไปแล้ว มักนำเรื่องที่สนทนานั้นขึ้นมาพูดอีกครั้ง เป็นการเพิ่มเติมรายละเอียดของเรื่องที่สนทนา นอกจากนี้ เพศหญิงยังใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความต่อเนื่อง ได้แก่ คำว่า “คือ” และ “ก็คือ” เป็นจำนวนมาก เมื่อสนทนากับเพศเดียวกันเพื่อขยายความเรื่องที่สนทนา โดยที่การขยายความนั้นมักเป็นการพูดวนจนทำให้เกิดการซ้ำ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดปลีกย่อยของการใช้กลไกเชื่อมโยงความแต่ละชนิด ผู้วิจัยพบรายละเอียดคือ เพศหญิงมักใช้การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความต่อเนื่องในการสนทนา เนื่องจากจากข้อมูลพบว่าเพศหญิงมีลักษณะการสนทนาที่วนไปวนมา และชอบขยายความสิ่งที่สนทนา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่เวสต์ ลาซาร์ และการ์เซีย (West; Lazar; & Garcia. 1988: 134-135) พบเช่นเดียวกัน อีกทั้งในการสนทนาเพศหญิงมักพูดเพียงจุดเริ่มต้นของเวลาหรือเหตุการณ์ แต่ไม่ได้ใช้คำเชื่อมที่ระบุชัดเจนว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นต่อไป โดยเมื่อเปรียบเทียบกับการใช้คำเชื่อมของเพศชายในการเล่าถึงเวลาหรือเหตุการณ์เพศชายใช้คำเชื่อมในการเรียงลำดับเวลาและเหตุการณ์ได้ค่อนข้างชัดเจนกว่าเพศหญิง เนื่องจากบ่อยครั้งที่เพศชายมักเล่าเรื่องโดยใช้คำเชื่อมที่ชัดเจน คือ มีการใช้คำเชื่อมที่บอกว่าเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก่อนและเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นตามมา

จากข้อมูลพบว่าเพศชายเมื่อสนทนากับเพศชายและเพศหญิง เพศชายนิยมสนทนาเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วจบไป ส่วนเพศหญิงเมื่อสนทนากับเพศหญิงนิยมสนทนาเรื่องใดเรื่องหนึ่งซ้ำไปมา แต่เพศหญิงเมื่อสนทนากับเพศชายที่มักสนทนาเป็นเรื่องๆ เพศหญิงจึงมีแนวโน้มจะคล้อยตามลักษณะการสนทนาของเพศชาย นอกจากนี้ ยังพบว่าเพศชายมักพูดแทรกเมื่อเพศหญิงสนทนา ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับที่เวสต์และซิมเมอร์แมน (West; & Zimmerman 1998: 168) ที่ค้นพบว่าเพศชายพูดแทรกเมื่อเพศหญิงกำลังพูด เพราะเพศชายไม่ต้องการให้เพศหญิงพูดต่อจนจบ เช่นเดียวกับที่ฟิชแมน (Fishman. 1983: 97) พบว่าเพศหญิงประสบความสำเร็จในเรื่องที่ตนเองเป็นผู้เริ่มต้นพูดเพียง 17 ครั้ง จากจำนวนการเริ่มต้นพูดเรื่องที่สนทนาทั้งหมด 47 ครั้ง เนื่องจากเพศชายไม่สนใจที่จะสนทนาต่อ และจากข้อมูลยังพบอีกว่าเพศชายมักเปลี่ยนเรื่องที่สนทนา แต่เพศหญิงมักขยายความเรื่องที่สนทนา สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากไม่ว่าเพศหญิงจะสนทนากับผู้สนทนาที่มีเพศเดียวกันหรือต่างเพศกัน เพศหญิงจะสานต่อเรื่องที่ตนเองและอีกฝ่ายสนทนาทำให้เกิดการขยายความ

นอกจากนี้ จากงานวิจัยพบว่าเมื่อพิจารณาถึงการสานต่อเรื่องที่สนทนาพบว่าเพศชายจะสานต่อเรื่องที่ตนเองเป็นผู้เริ่มสนทนามากกว่าเรื่องที่เพศหญิงเป็นผู้สนทนา ในทางตรงกันข้าม เพศหญิงสานต่อเรื่องที่ตนเองและเพศชายเป็นผู้สนทนา ซึ่งสอดคล้องกับที่เวสต์และการ์เซีย (West; Lazar; & Garcia. 1997: 134-135; อ้างอิงจาก West; & Garcia. 1988: 566) ค้นพบว่าเพศชายเป็นฝ่ายที่ทำการเปลี่ยนเรื่องที่สนทนาจากเรื่องหนึ่งไปอีกรื่องหนึ่งเพียงฝ่ายเดียว ส่วนเพศหญิงจะสานต่อเรื่องที่สนทนา และสอดคล้องกับฟิชแมน (Fishman. 1983) ที่พบว่าเพศชายไม่ให้ความสำคัญกับประเด็นที่เพศหญิงเป็นผู้พูด แต่เมื่อเพศชายเป็นผู้พูด เพศหญิงกลับตอบกลับด้วยความสนใจ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า เพศชายเป็นฝ่ายควบคุมหรือนำการสนทนา ส่วนเพศหญิงเป็นฝ่ายสนับสนุนหรือตามการสนทนา

หลังจากทำการวิเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างในการเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความในการสนทนาระหว่างเพศชายและเพศหญิงพบว่าเพศหญิงเป็นเพศที่พยายามแสดงการมีส่วนร่วมในการสนทนาเป็นอย่างมากและให้ความสนใจกับผู้สนทนา เนื่องจากเพศหญิงมักพูดขยายความให้กับเรื่องที่สนทนา เช่น การพูดให้รายละเอียดเพิ่มเติม การอ้างถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านไปแล้ว เป็นต้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เพศหญิงหรือเพศชายเป็นผู้เริ่มต้นสนทนา อย่างไรก็ตาม เพศหญิงมักพูดซ้ำไปมาเพื่อเน้นและย้ำในรายละเอียดของบาง

ประเด็นบ่อยครั้งเพื่อเรียกร้องความสนใจเมื่อสนทนากับเพศชาย ในทางตรงกันข้าม เพศชายไม่ค่อยใส่ใจในสิ่ง
ที่เพศหญิงเป็นผู้นำมาเป็นประเด็นมากนัก ทั้งนี้ เนื่องจากเพศชายไม่นิยมที่จะพูดในรายละเอียดของเรื่องที่สนทนา
และเลือกที่จะเปลี่ยนเรื่องที่สนทนามากกว่าการสนทนาต่อเรื่องเดิม ส่งผลให้เพศชายครอบครองการสนทนา ซึ่ง
ตรงกับที่คิริพร ปัญญาเมธิกุลและแฮริง (Panyametheekul; & Herring. 2007: 239) กล่าวว่าเพศชายครอบ
ครองการสนทนาและเป็นผู้นำประเด็นในการสนทนาเป็นส่วนมาก

สรุปผล

ผลของการศึกษาพบว่าไม่มีความแตกต่างในการเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความ ดังนั้น เพศจึงไม่ส่งผล
ต่อการเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความ อย่างไรก็ตาม จากการพิจารณาในรายละเอียดของการสนทนาสะท้อนให้
เห็นถึงทิศทางการสนทนาของผู้สนทนาแต่ละเพศ กล่าวคือ ในการสนทนายาระหว่างเพศ เพศชายมักเป็นผู้นำ
และควบคุมการสนทนา เพศชายชอบเปลี่ยนเรื่องและสานต่อเรื่องที่ตนเองเป็นผู้เริ่มต้นสนทนาเป็นส่วนมาก และ
ไม่สานต่อเรื่องที่เพศหญิงเป็นผู้เริ่มสนทนา ส่วนเพศหญิงเป็นผู้ตามและสนับสนุนการสนทนา รวมถึงสานต่อ
เรื่องที่ยกฝ่ายเป็นผู้เริ่มสนทนา นอกจากนี้ เพศหญิงยังเป็นเพศที่แสดงการมีส่วนร่วมในการสนทนาเป็นอย่างมาก
เพราะมักพูดขยายความหรือให้รายละเอียดเพิ่มเติมในเรื่องที่ตนเองหรือผู้ร่วมสนทนาพูด ซึ่งตีความได้ว่า
เพศหญิงเป็นเพศที่ให้ความสำคัญกับรายละเอียดของข้อความในการสนทนามากกว่าเพศชาย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษานี้สามารถสรุปเป็นข้อปฏิบัติสำหรับผู้สนทนาเพศชายและเพศหญิง ดังนี้

1.1 ในการสนทนายาระหว่างเพศ เพศชายควรพูดเพิ่มเติมรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่
สนทนา นอกเหนือจากการพูดโต้ตอบไปมา หรือแสดงการสานต่อเรื่องที่เพศหญิงเป็นผู้สนทนา ส่วนเพศหญิง
ควรสนทนาให้กระชับ ไม่ซ้ำไปมา และควรหลีกเลี่ยงการพูดขยายความในบางประเด็น เพื่อเปิดโอกาสให้เพศ
ชายได้พูดเพิ่มเติมในเรื่องที่สนทนา

1.2 เพศหญิงอาจเลือกใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงลำดับเวลาและเหตุการณ์ในการสนทนา ให้หลากหลาย
เพื่อให้การสนทนาเรียงลำดับตามเวลาและการเกิดเหตุการณ์ก่อน-หลัง เพื่อช่วยให้ผู้ร่วมสนทนาสามารถ
ติดตามการสนทนาได้ง่าย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเพศชายและเพศหญิงที่อยู่ในวัฒนธรรมเดียวกัน ดังนั้น จึงควร
ทำการศึกษาถึงการเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความในการสนทนายาระหว่างผู้สนทนาที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน เพื่อ
เปรียบเทียบผลที่ได้ว่าการเลือกใช้กลไกเชื่อมโยงความของทั้งสองเพศมีความเป็นสากลหรือไม่

บรรณานุกรม

- ศิริพร ปัญญาเม็กุล. (2546). **ความต่อเนื่องของปฏิสัมพันธ์ในห้องสนทนาภาษาไทย: การส่งผลกระทบต่อระหว่าง การเชื่อมโยงความ การมอบผลัด และความเกี่ยวข้องของเรื่องที่สนทนา.** วิทยานิพนธ์ อ.ด. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Chanawangsa, Wipah. (1986). **Cohesion in Thai.** Dissertation, Ph.D. (Linguistics). Washington D.C.: George University.
- Fishman, Pamela M. (1983). Interaction: The Work Woman Do. In **Language, Gender and Society.** pp. 97-101. Massachusetts: Heinle & Heinle.
- Halliday, M.A.K.; & Hasan, Ruqaiya. (1976). **Cohesion in English.** London: Longman.
- Mill, Sara. (2003). **Gender and Politeness.** Cambridge: Cambridge University Press.
- Panyametheekul, Siriporn, & Herring, S. C. (2007). Gender and turn allocation in a Thai chat room. In The **Multilingual Internet: Language, Culture, and Communication.** Oxford: Oxford University Press.
- Sacks, Harvey; Schegloff, Emanuel A.; & Jefferson, Gail. (1978). A Simplest Systematic for the Organization of Turn-Taking for Conversation. In **Studies in the Organization of Conversation Interaction.** New York: Academic.
- Schiffrin, Deborah. (1987). **Discourse Markers.** Cambridge: Cambridge University Press.
- Ruangjaroon, Sugunya. (2007, July). **Thai Wh-expressions at the Left Edge of the Clause: Contrastive and Identification Wh-Clefs.** Concentric: Studies In Linguistics. 33(2): 140-143
- Thornbury, Scott; & Slade, Diana. (2006). **Conversation: From Description to Pedagogy.** New York: Cambridge University Press.
- Tannen, Deborah. (1994). **Gender and Discourse.** New York: Oxford University Press.
- West, Candace; Lazar, Michelle M.; & Garcia, Angela. (1997). Gender in Discourse. In **Discourse & Social Interaction.** London: Sage.
- West, Candace; & Zimmerman, Don H. (1998). Woman's Place in Everyday Talk: Reflection on Parent-Child Interaction. In **Language and Gender: A Reader.** Oxford: Blackwell.